

Minun maisemani – moniaistista muistelua ja elämänvaiheisiin kiinnittymistä

12.8.2019 klo 11:00

SKS, SLS ja Turun yliopiston maisematutkimuksen oppiaine keräsivät suomalaisten maisemamuistoja.

Kesäkuussa 2018 päättyneessä *Minun maisemani* -keruussa tavoiteltiin ihmisten käsityksiä ja kokemuksia maisemasta. Maisemaa ei haluttu rajata pelkästään havaituksi ympäristöksi. Keruun vastauksissa maisema osoittautuikin moniaistisesti koetuksi suhteeksi elettyyn ympäristöön sekä muistojen ja mielikuvien maisemiksi. Oma maisema voi olla eri kuin maisema, jossa elää. Maisema voi olla myös unen ympäristöä.

Keruuseen osallistui 118 vastaajaa suomenkielisessä osuudessa (SKS) ja 12 ruotsinkielisessä (SLS). Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistoon aineistoa kertyi yli 700 sivua ja kuvia yli 200 kappaletta. Vastaukset vaihtelevat yhteen maisemamuistoon keskittyvästä kerronnasta laajoihin maisemaelämäkertoihin. Monet vastaukset myös hyödyntävät runoa ilmaisukeinonaan. Henkilökohtaisen eletyn maiseman lisäksi maisemaa pohditaan maisemaselvitysten kautta sekä mahdollisina ja esitettyinä maisemina turismikokemusten, virtuaalisten maisemien ja unien maisemien kautta. Vastauksiin on liitetty jonkin verran mukaan myös karttoja, kuvia ja lehtileikkeitä.

Vastauksissa liikutaan koko Suomen pinta-alalla maalta kaupunkeihin. Maisemalle on ominaista se, että se kantaa ajallisia tasoja. Monet kertovat maisemasta moniaististen havaintojen kautta ja maiseman kokemukseen liittyy vahvasti myös muistoissa elävät kokemukset maisemasta. Vanhat tuoksut ja äänet heräävät henkiin, kun tuttuun maisemaan palaa. Monista kirjoituksista käy ilmi ympäristön muutokset; kadut ja talot muuttuvat, mutta maisema pysyy. Pysyvimmiksi koetaan rannat ja meri.

Maisemakerrontaan liittyy myös voimakas oman minän mittaaminen ja asettautuminen maailmankaikkeuteen. Näin eräs vastaaja kertoo oman minän asettautumisesta oikeaan mittasuhteeseen meren rannan hiekalla:

Kun kasvan liian suureksi itselleni, uskon tehneeni jotain kovasti merkittävää tai olevani koko maailman onnettomin ihminen, mittautan kokoni uudelleen seisomalla märällä hiekalla keskittyen pystyssä pysymiseen, nojaamalla vastatuuleen ja kuuntelemalla

ympäröivää kohinaa ja pauhua. Kutistun ja kutistun, kunnes tiedän paikkani ja vähäisyyteni tässä olevassa maailmassa.

Ominaista maisemasta kertomiselle on sen näkeminen erilaisina mahdollisuuksina. Jollekin metsämaisema voi olla ansionlähde, mutta toiselle nautiskelun ja vaeltelun paikka. Maisemaa kuvailtaessa nämä kaikki näkökulmat ovat hyväksyttäviä.

Keruun aineisto antaa laajan ja monipuolisen kuvan suomalaisesta maisemasuhteesta ja ihmisten maisemaan liitetystä merkityksistä. Aineisto on arvokas muistitiedollinen näkökulma maisemaan, joka on sekä henkilökohtaista että yhteisesti jaettua suhdetta ympäristöön.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Svenska litteratursällskapet i Finland ja Turun yliopiston maisematutkimuksen oppiaine järjestivät *Minun maisemani* -keruun 15.10.2017–1.6.2018. Vastaukset on arkistoitu SKS:n arkistoon.

Kiitämme kaikkia keruuseen osallistuneita! Vastajien kesken arvotut kirjapalkinnot on postitettu voittajille.

Lisätietoja:

SKS:n arkisto, p. 0201 131 240, arkisto@finlit.fi

Laura Seesmeri, Turun yliopisto, laura.seesmeri@utu.fi